

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**S. Augustinus, Episcopus in Africa Hipponensis, Veritatis
Evangelico-Catholicæ In Potioribus Fidei Controversiis
Testis Et Confessor, Contra Bellarminum Et Alios
Scriptores Papæos, antiquos pariter & ...**

Reiser, Anton

Francofvrti, 1678

Lib. II. cap. 6. & 10. de Pontifice Petri Successore

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72506](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72506)

Ecclesiâ exactius & diutius laborare. Idem prorsus puto etiam Paulo Romam à DEO similiter destinato contigisse, idem Iohanni, qui sese pariratione Ecclesiâ Ephesinâ applicavit, cum tamen & ipse non minus quam Petrus esset habitu totius orbis Episcopus. Sic ceteros Apostolos inter se Provincias divisisse adserunt multi & merito. Mundus enim magnus est, & unus non potest ubiq; supplere; ideoque non unus, sed duodecim Apostoli fuerunt à Christo electi. Et quia omnibus dictum est à Christo, Euntes in uniuersum Mundum predicare Evangelium omni creature; ideo quilibet eorum erat habitu Episcopus uniuersi orbis, actu autem non nisi illius loci, in quo predicabat & Ecclesiastica administrabat. Notatu insuper digna est observatio Eiusdem, indicantis causam, cur Spiritus S. silentio prætermiserit Romanum hunc Petri Episcopatum: Præviderat profecto, ut mihi videtur, Spiritus Sanctus, ex Petri nomine ac laboribus eiusdem, si qui fuerunt, Romæ exantlatis occasione aliquando iri arreptum, ut Romanensis Ecclesiâ ad indebitam consurgere Monarchiam, & alias sibi Ecclesias gravissimo cum scandalo & schismate intolerabili subdere niteretur; ac propterea noluit, ut Canonica Scriptura quidquam de Petri Romam adventu commemoraret, sed profundo silentio posteriores Eius peregrinationes obvolvitur, adeoque de Romanensi Cathedra ne verbum quidem, cum tamen, si fide Divinâ credendum sit, eundem ibi Sedem fixisse, in primis necessarium fuerit, ut Divinis Oraculis Dogma huiusmodi primarium fundaretur. Hæc ille ibidem notanter, quæ observasse ad præsentem Controversiam non erit inutile. Adde jam, nihil etiam juvare enumerationem Episcoporum vel Pontificum Romanorum à Petro usque ad Anastasium, tempore Augustini Romanensis Ecclesiæ Episcopum ab ipso Augustino factam, id quod infra uberius circa Examen hujus Successionis, tanquam Notæ singularis demonstrabitur, ubi & illud erit expendendum, quod ipsam seriem quatuor primorum Pontificum Petri Successorum ab Augustino observatam attinet, utpotè ab aliorum recensionibus diversam.

ibid. num.
16.

CAPVT SEXTVM & DECIMVM,

DE

Romano Pontifice, Petri Successore in Ecclesiasticâ Monarchiâ.

Quamvis enim Bellarminus Petrum in Ecclesiâ principatum obtinuisse Monarchiam hætenus non demonstrârit nec demonstrare potuerit, nihilo tamen minus, quali res esset in salvo, ac nullâ amplius probatione opus haberet, huic tanquam fundamento omni ex parte solidissimo Ecclesiasticam Romani Pontificis Monarchiam superædificat, lapidibus ad hanc struem congestis ex Jure Divino, Conciliorum Decretis, ipsorum Pontificum testimoniis, Patrum quoque & Græcorum & Latinorum Scriptis, inter quos cum & Augustinus se præsentem sistat, vel vi potius ad dicendam trahatur Sententiam contra mentem suam, quid de eâ statuendum sit, pro ratione Instituti breviter videamus. Ex quatuor autem testimoniis duo priora superius jam vindicata fuerunt, & primum quidem ad nonum primi de Pontifice Romano, Secundum verò ad tertium tertii de Iudice Controversiarum libri caput, unde responsum huc repeti potest & debet. Sequitur ergò tertium, quo Augustinus se ad Concilium Cæsareæ celebratum in iunctâ à Zosimo Apostolica Sedis Episcopo, necessitate Ecclesiasticâ profectum esse testatur, & quo ipso Bellarminus putat agnovisse Augustinum, se ex mandato Romani Pontificis, tanquam supremi in Ecclesiâ Monarchæ, illi Concilio interfuisse; eâ necessitate in iunctâ, quam evitare nullo planè modo potuerit. At si mentem horum Augustini verborum ex sensu aliorum, in specie eorum, quæ supra jam dixi vindicata, ritè attendamus, non tam intelligi voluit Augustus Doctor necessitatem mandati, quam ipsius rei, ob quam Cæsareæ Synodus illa fuit celebrata, necessitatem videlicet Ecclesiæ vel Ecclesiasticam, cujus respectu Augustinus non adeò difficulter negotium illud à Zosimo, Pontifice Romano, sibi passus est injungi & imponi, quem Apostolica Sedis Episcopum dixit, non quia Petrus Monarchicum ibi Regimen exercuit, cujus nulla apud antiquos Ecclesiæ Doctores vestigia vel documenta extant, sed quia cum Paulo ibidem ad tempus Episcopatu apostolico functus à plerisque tunc fuit creditus, quo sensu cæteras quoque Ecclesias ab Apostolis vel apostolicis Viris plantatas & aliquo tempore gubernatas à Tertulliano dictas fuisse Apostolicas, supra quoque indicatum fuit. Superest nunc quartum Augustini testimonium, ex quo Bellarminus Monarchiam Petri & Successorum Eius Pontificum Romanorum Ecclesiasticam extorquere conatus est, frustra quamvis iterum & aulicito. Scripserat Doctor augustissimus ad Bonifacium, Eccle-

Epist. 177.
ad Oprat.
mox ab
init.

hæ

liz Romanensis suo tempore Pontificem & Episcopum : *Non dedignaris, qui non alta
 sapis, quamvis altius præsideas, esse amicum humilium.* Et iterum: *Communis est nobis omni-
 bus, qui fungimur Episcopatus officio, quamvis Ipse in eo præmineas celsiore fastigio Specula Pa-
 storalis.* Addit Bellarminus, singulare quid te obtinuisse existimans: *Vides hic ab Augu-
 stino omnes Episcopos subijci fastigio celsiori Romani Pontificis.* Atqui plus iterum est in
 conclusione Bellarmini, quam in præmissis Augustini, qui nihil de subjectione omni-
 um Episcoporum Pontifici Romano tanquam Monarchæ Supremo debitâ habet, quin
 potius in ipsâ hisce à Bellarmino citatis verbis *communem omnibus Episcopatum* describit,
 & in paulò antecedentibus speciatim & singulari cum observatione eam *Episcopalem cu-
 ram* Bonifacio Pontifici commendat, quâ seipsum tanquam *stimulo recentiori sollicita-
 tum ad vigilantiam pro grege Dominico* monet, sui etiam *Muneris particulam* verbis proxi-
 mè sequentibus sistens, comet ipso testatus, ejusdem se esse Sententiæ, quam illo tem-
 pore vivens Hieronymus, & ante eum Cyprianus, uterque ab Augustino maximi habitus,
 satis clarè expresserunt. Et Hieronymus quidem in ad Evagrium Epistolâ, quam Gra-
 tianus ferè integram Corpori Juris, quod Canonicum vulgò dicitur, inseruit, hæc notat
 dignissima de Episcoporum paritate scripsit: *Vbi cumq; fuerit Episcopus, sive Romæ, sive
 Eugubii; sive Constantinopoli, sive Rhegi; sive Alexandria, sive Tanis; ejusdem meriti,
 ejusdem est & Sacerdotii. Potentia divitiarum & paupertatis humilitas vel sublimiorem
 vel inferiorem Episcopum non facit. Caterum omnes Apostolorum sunt Successores.* Erasmus
 acutioris nasi in hisce talibus Censor hoc adjecit Scholion, dignum quod & hic legatur:
*Oppidorum nomina sunt di versis dissita locis. Eugubium in Italia est, Constantinopoli in
 Thracia, prius dicta Byzantium; Rhegium in Bruttia, sive in agro Brutorum, adhaerens Italiae;
 Alexandria & Tanis in Aegypto. Sed ita videtur conjunxisse, ut semper urbi celebriori
 frigidum aliquod opponat oppidulum; Eugubium Romæ, Constantinopoli Rhegio (vel po-
 tius Rhegium Constantinopoli;) quibus hoc commune est, quod utraq; est littoralis, Alexan-
 driam Tanis, vel Tanim Alexandriæ. Colligit enim, Episcopi dignitatem non aestimari ma-
 gnitudine ditionis, sed merito Vita; officio omnes esse æquales.* Idem ante Hieronymum,
 sine tamen nomenclaturâ Sedium Episcopaliû, scripsit Cyprianus: *Etsi Pastores multi
 simus, unum tamen pascimus gregem; & oves universas, quas Christus Sanguine suo & Passi-
 one qua servit, colligere & fovere debemus.* Quamvis enim Launojus, Sorbonista singula-
 ris Judicii, hanc Epistolam Cypriano pluribus argumentis abjudicare conetur, id quod
 in antecessum hic notasse juvabit, si fortè in posterum aliqua ejus occurrat mentio, ea
 tamen, quæ de curæ Pastoralis communi Societate hic scripsisse legitur, aliàs & alibi
 non semel ferè eodem verborum tenore scripsit, & quidem ad Pontificem Romanum:
*Singulis pastoribus portio Gregis est adscripta, quam regat unusquisq; & gubernet, rationem
 sui actus (non uni alicui homini, sed) Domino redditurus.* Et adhuc apertius sub initium
 libri de *Unitate Ecclesie*, ad quem aliàs Monarchici Scriptores maximis clamoribus lo-
 lent provocare: *Hoc erant utique & ceteri Apostoli, quod fuit Petrus, pari consortio præditi
 & honoris & potestatis.* Et post pauca: *Pastores sunt omnes, sed grex unus ostenditur,
 qui ab Apostolis omnibus unanimi consensione pascatur.* Et iterum post aliqua: *Unitatem
 firmiter tenere & vindicare debemus, maxime Episcopi, qui in Ecclesia præsidemus, ut Episco-
 patum quoque ipsum unum atque indivisum probemus.* Et adhuc semel: *Episcopatus est
 unus, cujus à singulis in solidum pars tenetur.* Quæ verba ita clarè Augustini Sententiam
 expriment, ut post Augustinum, non ante Augustinum scripsisse videatur, nisi dicere
 malimus, Augustinum Cypriani Sententiam expressisse. Quidquid horum sit, constat
 utriq; & ex utriusq; Sententiâ, communem esse omnibus Episcopatum. Ad cujus ul-
 teriorem confirmationem inservire etiam possunt Verba Cypriani, quibus Collegas suos
 & Co-episcopos in Concilio *Carthaginensi* congregatos ipse tanquam Primas Africae
 adlocutus legitur, & quæ Augustinus tuis de Baptismo contra Donatistas libris inseruit:
*Nemo nostrum Episcopum se esse Episcoporum constituit, aut tyrannico terrore ad obsequendum
 necessitatem Collegas suos adigit, quando habet omnis Episcopus pro licentiâ Libertatis & pote-
 statis suæ arbitrium proprium, tanquam judicari ab alio non posse, quomodo nec ipse potest
 alterum judicare; sed expectemus universi Iudicium Domini nostri Iesu Christi, qui unus &
 solus est potestatem habens & præponendi nos in Ecclesia suâ gubernatione, & de actu nostro
 judicandi.* Quæ verba etli in pravum detorquere sensum hoc eodem capite conatur
 Bellarminus, Cyprianum loqui statuens de iis, qui in Concilio *Carthaginensi* erant, nec in-
 cludendâ Sententiâ Romanum Pontificem, qui verè sit Episcopus Episcoporum & Pater Patrum,
 benè tamen monuit laudatus paulò ante Antonius de Dominis, Propositionem hanc esse
 univer-

universalem idèd, quia Ratio, quam Cyprianus assignat, universalis est, & concludit de universali, scilicet, liberum esse quemcumque Episcopum ad suam Ecclesiam regendam & docendam pro suo arbitrio, independentèr à quocumque, exclusis tamen falsitatibus, qua eliquarissimè dicitur, cussione essent jam ab Ecclesià abjecta, ut Augustinus ait. Lib. III. c. 1. 0. 24.

CAPVT VIGESIMVM QVAR, TVM ET QVINTVM,

DE

Jure Adpellationum.

Id ut tanquam insigne argumentum pro Romani Pontificis primatu Monarchico Bellarminus exponat, non tantum ea profert ex antiquitate documenta, quibus hoc Adpellationum Jus probari posse existimat, sed & insuper ad ea respondere conatur, quæ è contrario huic Adpellationum Juri prætenso ex eadem Antiquitate opponuntur. Ea inter dum occurrit Canon quidam Concilii Milevitani, cui Augustinus quoque interfuit, ex Augustino responsum parat Bellarminus, quo successu, nunc videamus. Canon illius Concilii secundus post vigesimum, ut vulgò citatur, sic habet: *Placuit, ut Presbyteri, Diaconi vel ceteri inferiores Clerici in causis, quas habuerint, si de judiciis Episcoporum suorum questi fuerint, vicinos Episcopi eos audiant, & inter eos, quidquid est, finiant, adhibiti ab eis ex consensu Episcoporum suorum. Quod si & ab eis provocandum putaverint, non provocetur, nisi ad Africana Concilia, vel ad primates Provinciarum suarum. Ad transmarina autem qui putaverit adpellandum, à nullo intra Africam in communionem suscipiatur.* In Codice Gratiani hæc quidem adjiciuntur verba, aliquam exhibentia limitationem, nisi fortè Romanam Sedem adpellaverint. Sed in Notâ ibidem adjectâ monetur, hæc in antiquis Codicibus scribi tanquam Gratiani verba; & iple etiam Bellarminus ingenuè agnovit, hæc Gratiani exceptionem non videri quadrare, cum præcipuè propter Romanam Ecclesiam Africani staterent, ut adpellare non liceret ultra mare, nec consuetum fuerit unquam adpellari ab Africanis ultra mare, nisi ad Sedem Romanam. Benè hæc ex parte scripsit Bellarminus, & satis ingenuè. Sed quæ sequuntur, non satis benè cum eis conveniunt. Dicit, quæstionem non esse de adpellationibus Presbyterorum & minorum Clericorum, sed Episcoporum, provocans ad Concilium Sardicense & autoritatem Augustini, hæc inculcantis differentiam. Illo nunc prætermisso, utpote quod præter Instituti rationem est, nisi quod Zonara Commentarius ad Concilii Sardicenses Canonem pro Adpellationis Episcopalis jure citari solitum laudari hic omninò mereatur, universalitatem ejus notanter restringens; quid de Augustini in hæc rem Sententiâ habendum sit, ut exponatur, operæ videtur pretium. De eâ hunc in modum scribit Bellarminus: *Augustinum, qui huic Concilio Milevitano interfuerit, scribere, licere Episcopis Africanis adpellare ultra mare, Clericis Minoribus non item.* Ante omnia autem hic observari meretur, quod totam rem hæc sine ullis ambagibus conficere potest, hunc Concilii Milevitani Canonem communiter truncatum citari, coronide ejusdem omisâ, id quod Chamierus, præprimis observavit, notans, in Græcis Codicibus addi, *ὡς καὶ τῶν Ἐπισκόπων τοῦ Μᾶκτος ἐπιστά,* ut etiam de Episcopis sæpè sancitum est. Id si sit, per se cadit Responsio Bellarmini & discrimen inter Adpellationes Presbyterorum & Episcoporum, cum & horum & illorum Synodus Milevitana prohibuerit, nimirum ultramarinas, in specie Romanam quam hic præcipuè respici, Bellarminum audivimus fatentem. Quoad Augustini verò autoritatem, lectori fucum facere voluit Bellarminus, Eum Synodi hujus partem faciendo. Etsi enim id verum sit, nunquam tamen Bellarminus probabit, Eum hoc discrimen inter Adpellationes Episcoporum & Presbyterorum adprobasse, illis concedendo, his autem denegando; cum Augustinus in Epistolâ, quam Bellarminus citavit, de licentiâ & libertate Adpellationum ne verbum quidem habeat, sed historicè tantum agat de iis adpellationibus, quibus Donatistæ primum à Constantino Imperatore Judices Episcopos in causâ Cæciliani petierunt, & Melchisedem Romanæ Urbis Episcopum cum aliis quibusdam Episcopis obtinuerunt, post aliud ab eodem Imperatore impetrantes Judicium, Concilium videlicet Anelarense, donec tandem ab utroque tanquam sibi minus favente ad ipsam Imperatorem provocârunt & adpellârunt. Hanc ex Augustino reversionem historicam quia non parùm Tractationi suæ adversariam vidit & prævidit Bellarminus, idèd quâ eidem ratione obviam ire oporteat, non sine causâ fuit sollicitus.

Epist. 162. ad Glorium &c.

Panstr. Tom. II. lib 14. c. 2. num. 33